

ÀKÓJOPÒ ÀBÁJÁDE ISÈ AYÈWÉ-OWÓ-WÒÀGBÀ LÓRÍ ÈTÒ ÌŞÚNÁ ÌJÒBA ÌPÍNÌÈ ÈKÌTÌ FÚN ỌDÚN 2018.

1.0 ÀMÚLÒ ÈTÒ ÌŞÚNÁ

- Ètò ìşúná ọdún 2018 jẹ ètò ìşúná èyí tí owó tó wọlé àti owó- ìnà yòò jédógba-n-dógba iye owó tíà lérò pé yòò lé ní ọgórùn-ún lé méjọ Bíliónù Náírà (₦108,538,072,813.52).
- Owó tó wọlé ní ọdún náà lé ní Bíliónù méréìn dín lógórin Náírà (₦76,716,106,897.27) nígbà tí owó- ìnà lé ní Bíliónù méjidín lógórin Náírà (₦78,793,624,355.11), èyí tó tùmò sí pé ànàlé owólé ní Bíliónù méjì Náírà (₦2,077,517,454.84). Owó tó wọlé lé ní idáàádórin (70.68%), nígbà tí owó ìnà lé ní idá méjìléláàádórin (72.60%) nínú idá ọgórùn-ún
- Owó tó yẹ kó wọlé látigbàdègbà ní ọdún náà lé ní Bíliónù márùn-ún dín láàádórin-ún Náírà (₦85,417,450,407.84) èyí tó lé ní idá méjì dín lógórin (78.70%) nínú idá ọgórùn-ún gbogbo owó tó yẹ kó wọlé. Owó tó wọlé lódún náà dín diẹ ní Bíliónù métàdínláàádórin Náírà (₦66,719,055,756.18) èyí tó lé ní idá méjì dín lógórin (78.11%) nínú idá ọgórùn-ún.
- Owó tó yẹ kó wọlé fún àkànşè-ìşẹ ní ọdún náà lé ní Bíliónù métàlélógún Náírà (₦23,120,622,405.68) èyí tó jẹ idá mọkànlélógún nínú idá ọgórùn-ún (21.30%) gbogbo owó tó yẹ kó wọlé. Owó tó wọlé fún àkànşè-ìşẹ dín ní Bíliónù méwàá Náírà (₦9,997,051,141.08) èyí tó mú àdínkù bá ìşẹ-àkànşé tó yẹ ní şìşẹ nínú ètò ìşúná ọdún náà sí idá métàlélógójì nínú idá ọgórùn-ún (43.24%).
- Owó ìnà àtigbàdègbà tí a ní lókàn fún níná ní ọdún náà lé ní Bíliónù méréinléláàádórin Náírà (₦74,803,953,943.02), èyí tó dín diẹ ní idá mọkàndínláàádórin (68.92%) nínú idá ọgórùn-ún gbogbo Owó tó yẹ ní níná. Owó tó sì wọlé gan-an dín diẹ ní Bíliónù métàdínláàádórin Náírà (₦66,827,485,978.50) èyí tó lé ní idá mọkàndínláàádórin-ún nínú idá ọgórùn-ún (89.34%) ìşàmúló ètò ìşúná.

- Owó ìnà tí wọn ɛ àlàkalẹ̀ láti ná lóri iṣẹ̀-àkànṣe ní ọdún nàà lé ní Bìlìọ̀nù mètàlélògbòn Náírà (₦33,734,118,870.41), èyító lé diẹ̀ ní ìdà mọ̀kànlélògbòn (31.08%) nínú ìdà ọ̀gọ̀rùn-ún gbogbo owó tó yẹ̀ ní níná. Iye owó tí wọn ná ní pàtò fún àkànṣe-iṣẹ̀ ní ọdún nàà dín diẹ̀ ní Bìlìọ̀nù méjìlá Náírà (₦11,966,138,376.61), èyí tó lé diẹ̀ ní ìdà márùn-dínlógójì (35.47%) nínú ìdà ọ̀gọ̀rùn-ún tó sì mú àdínkù bá iṣẹ̀-àkànṣe nínú ètò ìṣúná ọdún nàà.
- Owó tó lé ní Bìlìọ̀nù mewaá Náírà (₦10,613,496,464.82) tí a lérò pé yòò jẹ̀ àjẹṣẹ̀kù ní ọdún nàà láti san sí àpò idàgbàsókè Àkànṣe-iṣẹ̀ (CDF) ni kò ɛeṣe dípò bẹ̀, ó lé ní ọ̀gọ̀rùn-ún lé méjọ̀ Mílìọ̀nù Naira tí owó ìnà àtìgbàdegba fí ju iye owó tó wọ̀lé (₦108,430,222.32) ní ọdún nàà.
- Ètò àlàkalẹ̀ ìnawó fún àkànṣe sí ìnawóatìgbàdegba jẹ̀ ipínkan sí méjì (ratio 1;2) nígbà tí àbájáde èsì jẹ̀ipínkan sí márùn-ún (ratio 1;5)
- Ohun tí a rí mú jáde nípa èyínipé a kò lo ètò ìṣúná nàà gégé bí àlàkalẹ̀ rẹ̀.

2.00 ÀKÍYÈSÍ ÀTÌ ÀBÁ ILÉ IṢÉ AYÈWÉ-OWÓ-WÒ ÀGBÀ LÓRÍ ÌṢÀMÚLÒ ÈTÒ ÌṢÚNÁ.

- Ilé-iṣẹ̀ Ayèwé-owó wò ɛ àkíyèsí pé owó tó n wọ̀lé láti bí ọdún márùn-ún sí àpò Ìjọba kéré púpọ̀ sí iye tí wọn gbèrò pé yòò wọ̀lé. Owó tó dín diẹ̀ ní Bìlìọ̀nù mọ̀kàndínlògbòn Náírà (₦28,862,479,401.89) tí wọn lérò pé yòò wọ̀lé pò ju iye tó wọ̀lé lọ́ tí èyí kò jẹ̀ kí gbogbo àlàkalẹ̀ inú ètò ìṣúná nàà wá sí ìmúṣe.
- Èrò Ilé-iṣẹ̀ Ayèwé-owó-wò nípa àwọn àṣiṣe tó màa n jeyonínú ètò ìṣúná n fa kí èrògbà Ìjọba má lè wá sí ìmúṣe lóri àlàkalẹ̀ ètò ìṣúná nàà.
- Níwọn ìgbà tí Ìjọba ti faramó ètò SFTAS, ó ní àwọn ìdà owókan tí wón níláti yà sọtò fún níná tí wón sì maa nígbé wonú ètò ìṣúná tí wón sì gbódò san. Èyí pé fún ɛiṣe àgbékalẹ̀ ní òkodoro owó-ìnà àtì owó tó n wọ̀lé nínú ètò ìṣúná.

- Ilé-iṣẹ́ Ayèwé-owó-wò ṣe àkíyèsí pé àdínkù bá owó tó yẹ ní níná fún àkànṣe-iṣẹ́ láti iye owó tó lé ní Bílíonù mètálélògbòn Náírà (₦33,734,118,870.41) sí owó tó lé díẹ ní Bílíonù mètálélógún Náírà (₦23,120,662,405.68) nínú iwé àtúnnyèwò ètò ìṣúná (IPSAS) tí Ilé-iṣẹ́ tó n ṣe ètò ìṣúná gbé kalẹ̀ nítòrí àtúntò àwọn owó tó n wọ́lé láti jẹ́ kó wà ní ìbámu pẹ̀lú ètò NCOA. Eléyì jẹ́ idènà fún owó àkànṣe-iṣẹ́ ọ̀dún nàà.
- Àṣiṣe níláyìí wáyé nítòrí àiṣe àmúlò àlákàlẹ̀ IPSAS fún ṣiṣe ètò ìṣúná ọ̀dún 2018. Eléyìí ṣe àtakò àbájáde àlákàlẹ̀ Ilé-iṣẹ́ Ayèwé-Owó-Wò ti ọ̀dún 2017. Eléyìí n fẹ́ àkíyèsí Ilé-Iṣẹ́ Ètò Ìṣúná.
- Ọ̀pò̀àpapò̀owó tó wọ́lé ní ọ̀dún nàà jẹ́ owó láti àpò̀ Ìjòba Àpapò̀ tó sì jẹ́ iye owó tó lé ní Bílíonù m̀erínléláàádòta Naira (₦54,243,709,566.73) èyí tó lé ní idá àádòrin nínú ọ̀gòrùn-ún gbogbo owó tó wọ́lé (70.70%).
- Nípa bá'yìí, gbogbo akitiyan Ìjòba Ìpínlẹ̀ láti mú àdínkù bá gbígbékèlẹ̀ owó tó n wọ́lé látòdò Ìjòba Àpapò̀ kó tii múná dóko. Nítòrí nàà, ó ṣe pàtàkì kí Ìjòba Ìpínlẹ̀ wá wòròkò fí ṣàdà láti ri i pé owó n wọ́lé lábẹ̀lẹ̀

2:01 ÌMỌ̀RÀN

- Àgbékalẹ̀ Ìdàgbàsókè Ètò Ọ̀rọ̀ Ajé tó Yànràntì; Ìjòba Ìpínlẹ̀ nílò láti ṣe àgbékalẹ̀ ètò ọ̀lójó pípé tí yóò jẹ́ mímúṣe ní ẹyẹ ọ̀ sókà. Èyí gbòdò ní àkòònú ètò ọ̀rọ̀ ajé tó yànràntì pẹ̀lú ọ̀nà àbáyo láti mú kí èròngbà nàà di mímúṣe. Irú ètò bá'yìí gbòdò jẹ́ àìgbòdòmáṣe fún Ìjòba tó bá wà lórí àlééfà nítòrí èyí yóò jẹ́ kí idàgbàsókè ọ̀rọ̀ ajé gbèèrú si i.
- Àwọn owó tó wọ́lé lásìkò tí owó epo ròbì gbé pẹ́lì sí i nia gbòdò lò fún idókòwò láti fí ipílètò yànràntì múlẹ̀ fún idàgbàsókè ọ̀rọ̀ ajé ní Ìpínlẹ̀ dípò kí a maa ná irú owó bèẹ̀ lórí àwọn iṣẹ́ tí kò mú idàgbàsókè bá ètò ọ̀rọ̀ ajé Ìpínlẹ̀.
- Ìpínlẹ̀ nílò ètò tí yóò gbéiṣẹ́ àgbè lárugẹ̀ fún ipèsè iṣẹ́ àti ohun èlò ni àwọn ilé iṣẹ́ nílánlàn tí yóò jẹ́ kí owó tó n wọ́lé lábẹ̀lẹ̀ gbé pẹ́lì sí i. Kí Ìjòba ṣe àgbèndè àti igbélárugẹ̀ ipèsè ìrẹ̀sì Ìgbèmòlónà tó bóde òní mu.

- Àjọṣepò tó dán mórán gbódò wà láàárin Ilé-Iṣètó jé ti Ìjọba àti ti Aládàáni fún idàgbàsókè ètò ọ̀rò ajé Ìpínlẹ̀. Kí àgbékalẹ̀ ọ̀fin tí yóòfàyè gba idásílẹ̀ Ilé-Iṣẹ̀ Aládàáni di gbígbe lárugẹ.
- Kí Ìjọba ẹ̀ àfihàn àti ipolongo àwọn ohun àmúṣọ̀rò-ajé Ìpínlẹ̀ yíi fún àgbáyé rí nípa ẹ̀sẹ̀tò ipadé àpẹ̀rò àti ilaniloyẹ̀ lòri ètò ọ̀rò-ajé láti fa ifẹ̀ àwọn oludásẹ̀-sílẹ̀ lábẹ̀lẹ̀ àti lókè- òkun wá sí Ìpínlẹ̀ yíi.

3.0OWÓ TÓ N WỌLÉ LÁBẸLẸ

- Owó tó wọlẹ̀ lódún yíi dín diẹ̀ ní Bìlìọ̀nù méjìlálá Nàírà (₦11,949,154,857.67) dípò owó tó lé ní Bìlìọ̀nù mètálá Nàírà(₦13,084,357,901.63) tí alèrò pé yòò wọlẹ̀ tí èyìsì lé diẹ̀ ní idá mọ̀kànléláàádọ̀rùn-ún(91.32%)nínú idá ọ̀gọ̀rùn –ún ètò ìṣuná. Lára owó tó wọlẹ̀ yíi ni owó tó wọlẹ̀ lábẹ̀lẹ̀ láti Ilé –Iṣẹ̀ nílánlá tí Ìjọba àti Ilé-Èkọ̀ Gíga tó lé ni Bìlìọ̀nù mārùn-ún Nàírà (₦5,649,442,542.31) (47.27%)tí èyí tó kù tó le ni Bìlìọ̀nù mẹfà Nàírà (₦6,299,712,315.36)(52.73%)wọlẹ̀ láti Ilé-Iṣẹ̀ tó n pawó wọlẹ̀lábẹ̀lẹ̀ (State Internal RevenueService).
- Owó tó wọlẹ̀ lódún nàà fi iye owó tó lé ní Mìlìọ̀nù mètádín láàádọ̀ta Nàírà (₦47,300,813.36), gbé pẹ̀lì ju ti ọ̀dún tó kojá. Iye tó fi gbé pẹ̀lì síi yíi kéré níye tí àbá fi wé ti àwọn ọ̀dún mètá wònyí: ti ọ̀dún 2015 lé ní Bìlìọ̀nùkan Nàírà (₦1,064,417,745.00), ti ọ̀dún 2016 le ni Bìlìọ̀nù kan Nàírà (₦1,077,460,753.13) nígbà tí ti ọ̀dún 2017 lé ní Bìlìọ̀nù méjì Nàírà (₦2,432,741,819.54).
- Idàgbàsókè tó bá owó tó wọlẹ̀ lábẹ̀lẹ̀ lódọ̀dún jẹ̀ 0.40%. Àdínkù bá àpapò iye tó n wọlẹ̀ lábẹ̀lẹ̀ sì àpapò owó tó wọlẹ̀ ní ọ̀dún tó kojá láti 17.18% sí 15.58% ní ọ̀dún 2018.
- Iye owó tó wọlẹ̀ lábẹ̀lẹ̀ láti àwọn Ilé-iṣẹ̀ Ìjọba (MDAs) lórí(fines) fáínì (owóitanràn) àti àwọn owó míràn lé diẹ̀ ní Bìlìọ̀nù kan Nàírà (₦1,045,264,627.02) pẹ̀lú ìṣàmúlò ètò ìṣuná idá 53.56%. Àwọn owó tó wọlẹ̀ láti ilé-iṣẹ̀ Ìjọba (MDAs) mètá tí iye wọn pọ̀ jùlọ̀ ni (i) Ilé-iṣẹ̀ tó n sètò

ilẹ, Igba lé mètálá Mílìònú Náírà(₦213,352,015.49), (ii) Owó idàgbàsókè láti Ilé-Èkó jẹ Mílìònú mèsàn-án lé ni ọ̀dún rún Náírà (₦309,353,185.00) àti (iii) owó láti owo-ori fun idàgbàsókè èkó(ETF) lé ní Ọ̀rìnlénígba Mílìònú Náírà (₦280,828,595.42).

- Àwọn isòrí Ilé-ìṣẹ́ Ìjòba mètálá péré nínú àwọn mǎrùndínláàádòrin tí a gbé jáde nínú iwé ètò ìṣuná ọ̀dún 2018 ni owó wọn gbé péélí nínú owó tó wọlé nígbà tí ọ̀pọ̀ nínú àwọn Ilé-ìṣẹ́ Ìjòba (MDAs) kò rí owó pa wọlé. Nípa báyii, ọ̀pọ̀ owó tí a lérò pé yóò wọlé láti Ilé-ìṣẹ́ Ìjòba ni kò wọlé tí kò sì jẹ kí irètí nípa iye owó tí a lérò pé yóò wọlé lábélè lè wá sí ìmúṣe.
- Àròpò gbogbo owó-orí tó wọlé ní ọ̀dún nàà dín díè ní Bílìònú mǎrùn-ún Náírà (₦4,799,846,715.29) nínú èyí tí owótó lé ní Bílìònú mérin (₦4,193,406,394.50) jẹ owó orí tó wọlé láti ọ̀dò àwọn òṣìṣẹ́ Ìjòba(PAYE), tó tùmò sí idá mètàdínláàádòrùn-ún lé ipín mètàdínlógóòjì (87.37%) nínú idá ọ̀gòrùn-ún.
- Àwọn owó orí tó wọlé láti ọ̀dò àwọn tí kíṣe òṣìṣẹ́ Ìjòba kéré níye ní ọ̀dún nàà èyí tó lé ní idá mètá nínú idá ọ̀gòrùn-ún (3.41%) gbogbo owó-orí tó wọlé tí iye rẹ lé díè ní Mílìònúmètá lé logójọ àbò Náírà (₦163,583,025.97).
- Gbígba owó-orí láti ọ̀dò àwọn aráàlú tí kíi ṣe òṣìṣẹ́ Ìjòba n jẹ kí owó orí tó wọlé sápo Ìjòba gbé péélí sí i. Àwọn Ilé-ìṣẹ́ tó n pawó wọlé lábélè (Internal Revenue Service) gbòdò ṣakitiyan láti rí i pé àwọn aráàlú san owó-orí wọn déédéé.

3.01 ÌMỌ̀RÀN/ÀBÁ

- Àwọn owó tí a ti ṣe àlákálẹ̀ rẹ̀ fún Ilé-iṣẹ̀ kòòkan yẹ ní sísan fún wọn kí àwọn iṣẹ̀ tí wọn ti ṣe àlákálẹ̀ nínú ètò ìṣúná lè di mímúṣe. Eléyí yóò ṣeṣe tí Ìjọba bá lè yàgò fún àwọn iṣẹ̀ tí àlákálẹ̀ rẹ̀ kò lè wá sí imúṣe.

5.00 SÍṢE ÀMÓJÚTÓ OWÓ- ÌNÁ

- Aṣe àkíyèsí pé àmójútó wà fún ináwó ní oḍún náà nítorí pé àdínkù bá owó ànájù ní àwọn Ilé-iṣẹ̀ Ìjọba gbogbo láti owótó lé ní Bílíonù méjì (₦2,455,804,133.98) ní oḍún 2017 sí owó tó lé ní Mílíonù mérénlélógójo Náírà (₦164,490,663.87) ní oḍún 2018.
- Àwọn ànájù owó tó wáyé jẹ̀ àṣiṣe àwọn oṣiṣe tó yẹ kó ṣe àyèwò fínifínní lóri owó tó yẹ ní níná kí wọn tó gbé owó jáde.
- Ó ṣe pàtàkì kí àwọn oṣiṣe tí oṣò kàn ṣe àmójútó ètò ináwó ní Ìpílẹ̀ yíinítorí èyí ṣe pàtàkì nínú ètò ìṣúná àti bí owó ṣe n wólé.

6.00 ÀGBÉKALÈ ÈTÒ-ÌNÁWÓ

6.01 OWÓ TÓ WÀ NÍLÈ (OWÓ ÀTI ÀWỌN ǸNKAN ÌṢODOWÓ)

- Iye owó tó wà lówó àti àjẹṣékù ní Bánkì títí di ojò kọkànlélógbò, Oṣù kéjilá oḍún 2018 dín diẹ̀ ní Bílíonù méjilá (₦11,951,237,961.91) èyí tó jẹ̀ àpapọ̀ àjẹṣékù àwọn Ilé-iṣẹ̀ àti owó tó wólé lábélé.
- Kò sí àjẹṣékù owó àkópamó (fixed deposit) ní iparí oḍún ètò ìṣúná náà.
- Ilé-iṣẹ̀ Ayèwé-owó wò Àgbà ṣe àkíyèsí pé owó tí wọn maa n yọ fún Ìjọba lóri oṣuwọn oja tita (VAT) ní oṣù méta ni Access Bank kó sínú àṣuwọn ikówópamósí (fixed deposit) fún ojò diẹ̀ láì gba àṣe lówó Ìjọba. Èlé orí owónáà tó dín diẹ̀ ní Mílíonù méjì (₦1,725,405.00) ni kò jeyọ̀ nínú àkọsílẹ̀ Ilé-iṣẹ̀ àmójútó owó Ìjọba (Accountant General's Office).

- Ìmòrán fun Ilé-iṣẹ́ tí ń ṣe àmójúto owó Ìjọba Ekiti (Accountant General's Office) nipé kí wọn jára mó iṣẹ́ wọn láti ríi pé gbogbo owó tó wà nílẹ̀ gbòdò jẹ́ mímulò lònà tí ó lè mú èrè wá fún Ìjọba.

6.02 OWÓYÀÁ (BOND)

- Ìjọba san owóyàá tó jẹ́ ogún Bíliónù (₦20,000,000,000.00) (ipín àkókò) tó yá ní ọdún 2011. Ipín owó náà tó jẹ́ ti Ìjọba lé ní Bíliónùkan (₦1,254,432,000.00) gégé bí ó ṣe jeyọ́ nínú ìwé àṣùwọn owó àkópamọ́ Ìjọba láti san gbèsè ní iparí ọdún 2018 (31st December 2018).

6.03 ÀWỌN OHUN ÌNÍ ÀÌṢEÉGBÉ (OHUN ÈLÒ ÀTI IRIN-IṢÉ)

- Àwọn ohun ìní Ìjọba tí aṣe àròpò owó rẹ́ ní iparí ọdún 2018(31st December, 2018) lé ní Bíliónù mètádínlógún Náírà (₦17,310,868,787.86) léyìn ìgbà tí a ti ṣe idíyelé ilò rẹ́ síwó tó dín díẹ́ ní Bíliónù méjì Náírà (₦1,872,485,283.79).
- Iye owó àwọn ohun ìní àìṣeégbé Ìjọba àti àwọn nṅkan èlò mìíràn tí wọn rà ní ọdún 2017 àti 2018 ni ójeyọ́ nínú àwọn àlákálẹ̀ ètò ìnawó ti ọdún náà.
- Ọdún kan péré ló kù fún Ìjọba léyìn sáà keji àbájáde ètò ìnawó yíi láti ṣe àkọsílẹ̀ idíyelé àti idámò gbogbo ohun ìní rẹ́ nínú àbájáde ètò ìnawó.
- Ìwé àkọsílẹ̀ lórí ohun ìní Ìjọba pàtàkì pàtàkì tí a ṣe àlákálẹ̀ rẹ́ ní ilànà IPSAS ni Ilé-iṣẹ́ Ayèwé-owó-wò kò ì tii ṣe alábápàde rẹ́. Kí Ilé-iṣẹ́ tó ń ṣe àmójúto ohun ìní Ìjọba ṣe àgbékalẹ̀ rẹ́ fún àyèwò.

6.04 ÀWỌN GBÈSÈ ÌJỌBA FÚN SÍSAN PADÀ LÓWÓLÓWÓ

- A ẹ̀ àkíyèsí pé àwọn owó tí Ìjọba gbà lówò Báńkì Àgbáyé fún àwọn isẹ̀ wònyí (i) YESSO (ii)PSGRDP ní kò tì jẹyọ nínú àbájáde ètò ináwó.
- Ohun tí wón fí owóyàá tí ilé-isẹ̀ ‘Fosterfield Limited’ gbà lórúko Ìjọbani wón kò lò fún nnkan tí wón gbà á fún.
- Àpapọ̀ gbogbo owó tí iye rẹ̀ din diẹ̀ ní ọ̀tálélóọ̀dún rún Mílíonù Náírà (₦359,890,382.36) tí wón yọ̀ fún oṣù méré̀n lórí owóyàá ní Access(ECA) ní Access Bank sọ̀ di sísan padà lójọ iwájú. Ìwé àşẹ̀ láti yọ̀ owó náàni wón kò fún Ilé-isẹ̀ Ayèwé-owó wò Àgbà.
- Ilé-isẹ̀ Ayèwé-owó wò şe àkíyèsí pé ní iparí ọ̀dún 2018 gbèsè tí Ìjọba jẹ̀ sí owó tó wólé tí a bá gbé lé oṣùwón idá oḡórùn-ún jẹ̀ 146%. Eléyí ga kojá àgbékalẹ̀ idá àádọta (50%) tí(DMO) Àjọ tó n şe ètò owóyàá şe àlákalè láti şe idúró fún owóyàá. Tí owó tó n wólé bá kéré níye, gbèsè sísan padà kò ní rọ̀rùn.

7.00 ÀSÌLÒ ÀLÀKALÈ OWÓ-ÌNÁ

- Àlèébù lílo àlákalè ètò isúná ti tẹ̀lẹ̀ jẹ̀ àşilò àlákalè owó-iná. Ní ọ̀dún tí a n şişẹ̀ lórírèyí, owó-iná fún àkànşẹ-isẹ̀ tí iye rẹ̀ lé ni Bílíonù kan Náírà (₦1,278,714,605.90) èyí tó kéré níye sí àlákalè IPSAS fún PPE ni wón ná. Láti má jẹ̀ kí irú èyí wáyé, àlákalè ètò isúná tuntun tó wà ní ìbámu pèlúàgbékalẹ̀ (National Charts of Accounts) ni kí wón múlò fún àgbékalẹ̀ ètò isúná ọ̀dún 2019 àti lójọ iwájú.

8.00 ÌDÁMỌ̀ OHUN ÌNÍ ÌJỌBA

- Kí Ìjọba şe idámọ̀ àti àkòşilẹ̀ tó péye lórí àwọn ohun ìní rẹ̀ láti lè jẹ̀ kí ó jẹyọ nínú ètò isúná ní iparí oṣù kéjílá ọ̀dún 2019. Eléyí kò ní jẹ̀ kí wón şe idápadà èrè ti Ìjọba nípa gbígba ilàna ètò isúná ti IPSAS.

9.00 ÀWỌN OWÓ TÍ A GBÀ WOLÉ LÁTI ÌJỌBA ÌBÍLÈ

- Owó tí àpapò rẹ jẹ okòólénígbà àti márùn-ún Mílíònú Náírà (₦225,000,000) tí ó wólé láti ọ̀dò àwọn Ìjọba Ìbílẹ̀ gégé bí owó ìdá tiwọn fún ètò ìdáàbòbò àwùjọ nípasẹ̀ SJLGA ni kò jẹyọ nínú ètò ìṣúná ọ̀dún 2018.
- Àwọn owó tó wólé láti SJLGA sí Ilé-Iṣẹ̀ Ìjọba Ìbílẹ̀ (Ministry of Local Governments), Ilé-iṣẹ̀ tó n mójú tó ètò ináwó Ìjọba (Accountant-General's Office) àti Ilé-iṣẹ̀ Ayèwé-owó ti Ìjọba Ìbílẹ̀ (Auditor-General for LG) tí iye rẹ lé ní Òkànlélógòrùn-ún Mílíònú Náírà (₦101,343,618.08), Mílíònú méjìlélógún ó lé diẹ (₦22,008,967.57) àti Mílíònú méjìlélógún ó lé diẹ (₦22,008,967.57) ní sísè-n-tẹ̀lé ni kò jẹyọ nínú àkọ̀sílẹ̀ owó tó wólé ní ọ̀dún 2018.
- Owó tó wólé àti bí wọn ẹ ná an kò jẹyọ nínú ètò ìṣúná ọ̀dún 2018, kò sí àfihàn rẹ nínú ètò ináwó awon Ilé- iṣẹ̀ Ìjọba(MDAs). Kíkùná láti ẹ̀ òkodoro àlàyé lórí owó tó wólé àti bí wọn ẹ ná an lè jẹ kí àgbékalẹ̀ ètò ináwó má kún ojú iwọn.
- Àwọn ọ̀sìṣẹ̀ tí ọ̀rò yíi kàn ní àwọn Ilé-iṣẹ̀ Ìjọba (MDAs) ní láti fi tó Ilé-iṣẹ̀ tó n ẹ̀tò ìṣúná àwọn owó tó wólé ní ọ̀dò wọn.
- A pe àkíyèsí àwọn ọ̀sìṣẹ̀ tó wà nípa ètò ìṣúná láti jẹ kí àwọn owó tó wólé náà jẹyọ nínú iwé-ètò ìṣúná nígbà tí wọn bá n ẹ̀ àlákálẹ̀ àti àgbéyèwò ètò ìṣúná.

10.00 ÌDÁMÉWÀÁ ÌPÍN OWÓ FÚN ÌJỌBA ÌBÍLẸ̀ LÁTI INÚ OWÓ TÓ WÓLÉ LÁBÉLẸ̀

- Ìjọba Ìbílẹ̀ ní ètò sí ìdáméwàá owó tó n wólé lábélẹ̀. Ìdáméwàá owó tó wólé ló dún tí à n ẹ̀sẹ̀ lórí rẹ̀ tí iye rẹ̀ dín diẹ̀ ní Ègbèta lé lógbòn Mílíònú Náírà (₦629,971,231.54) ni a kò rí àkọ̀lẹ̀ pé wọn san án fún àwọn Ìjọba Ìbílẹ̀.
- Sísẹ̀ ìgbóran sí ọ̀fín yíi yóò mú ìdàgbàsókè àti ìlọ̀síwájú bá agbègbè àwọn Ìjọba Ìbílẹ̀.

11.00 ÀWỌN OWÓ TÓ WÓLÉ LÁBÉLẸ̀ TÍ KÒ JẸYỌ NÍNÚ ÀKỌ̀LẸ̀

- Pèlú gbogbo atótónu tí a ti ṣe nínú àwọn àbájáde láti Ilé-iṣé Ayèwé-owó wò Àgbà pé kí gbogbo àkọólè lórí owó tó wolé lábélè wólésí ọ̀dọ̀ SIRS fún àkọólè àti gbogbo Ilé-iṣé tó n pawó wolé lábélè ní Ìpínlè yíí ní oṣoṣù tàbí lóṣù mètáméta ni kò di mímúṣe. Tí àwọn owó tó wolé lábélè kan kò bá di sísan sí ibi tó yẹ, ó tùmò sí wí pé wón ná owó nàà lònà tí kò tó.
- Síṣe àkọólè tó péye gbogbo owó tó wolé lábélè yòò jé kí a mọ̀ òkodoro iye owó tó wolé.

12.00OWÓ TÓ SỌ̀NÙ

- Iye owó tó lé ní ọ̀górún-ùn léméje MílíyònúNáírà(₦107,384,799.20) tíó sọ̀nù ní àwọn Ilé-iṣé Ìjọba tí ọ̀rò kàn ni wón kò kọ̀bi ara sí. Àwọn Ilé-iṣé tó n ṣètò ináwó ní àwọn Ilé-iṣéÌjọba nàà kò tilẹ̀ gbé ìgbésè láti ṣàwárí owó nàà.

13.00TÍTA ÀWỌ̀N ǸNKAN ÀLÒKÙ ÌJỌBA

- Àbájáde àwọn Àjọ tó n ṣe àyèwò lórí títa ohun iní Ìjọba láti Ilé Ìgbimò Aṣòfin ni wón kò mú wá sí Ilé-iṣé wa láti ọ̀dún 2016.
- Kí Olùdarí ètò ìṣàkóso àwọn ohun èlò Ìjọba (DAS) ní ilé Ìgbimò Aṣòfin fi èkúnréré àkọólè lórí ohun èlò Ìjọba tí wón tà sọ̀wó sí Ilé-iṣé Ayèwé-owó-wò Ìjọba Ìpínlè Èkìtì láìfi àkókó ṣòfò.

14.00 SÍSAN GBÈSÈ GBOGBOGBÒÒ TÍ ÌJỌBA JẸ

- Gbésè tí Ìjọba jẹ lórí àjẹmónú owó ohun èsọ̀ ilé ni kò jẹyọ̀ nínú àkọólè owó-oṣù àti àwọn àjẹmónú míràn tí Ìjọba kò tii san tí Ilé-iṣé tó n ṣe àmójútó ináwó Ìjọba gbé jáde. Ó ṣe pàtàkì láti wá wòròkò fi ṣàdá láti san àwọn gbèsè wònyí kí ó má báá ma peléke sii.
- Kí àwọn owó tó ti yẹ kí wón san di sísan, kí wón sì san èyí tí Ìjọba jẹ tẹ̀lẹ̀ kí Ìjọba yíí tó dé orí àléléfà. Tí ọ̀ṣìṣé bá ti n fẹ̀yìn tì lẹ̀nu iṣé, kí wón maa san owó àjẹmónú wón, kí gbèsè má túbò maa pò si i.

- Ní èrò tiwa, sísan gbèsè tí Ìjọba jẹ yòò ní ipa rere lórí ìṣẹ̀jọba nítorí àwọn èniyàn tí wọn sanwó fún yòò ní inú rere sí Ìjọba, wọn yòò sì lo owó nàà láti gbé ètò ọ̀rò ajé Ìpínlẹ̀ Èkìtì lárugẹ. Bákan nàà ni yòò mú àdínkù bá wàhálà lórí à n san owó ifẹ̀yìntì tó ti kórajọ torí pé ó rọ̀rùn láti sanwó fún àwọn èniyàn pérete lósoosù ju kí wọn san àkójọpọ̀ owó ifẹ̀yìntì tóti kórajọ gègèrè fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún.

15.00 YÍYỌ OWÓ-ORÍ BÍ ÀWỌN ÒSÌSÉ ŞE N GBOWÓ OŞÙ

- Àwọn Òsìsẹ̀ Ilé-Èkọ̀Gíga nì Ìpínlẹ̀ Èkìtì kò tẹ̀lé òfin yíyọ owó orí ti 2011 (Personal Income Tax Act 2011, PITA). Èyí mú àdínkù bá owó-orí tó yẹ kó wọ̀lé lábélẹ̀. Tí òfin yíyọ owó-orí àwọn òsìsẹ̀ bá di mímulò lókùnkùndún, owó-orí tó yẹ kó wọ̀lé sí àpọ̀ Ìjọba láti Yunifásítì Ìpínlẹ̀ Èkìtì yòò lé ní Mílíọ̀nù méjilélógún (₦22,000,000) nígbà ti ti àwọn Ilé-Èkọ̀ Gíga tí Ìjọba yóókù yòò lé ní ọ̀gọ̀rin Mílíọ̀nù (₦80,000,000) lósoosù.
- Owó-orí àwọn òsìsẹ̀ Ilé-Èkọ̀ Gíga ni ó gbòdò di yíyọ ní pípé gégé bí àgbékalẹ̀ òfin owó-orí yíyọ (Personal Income Tax Act 2011, PITA) láti jẹ kí owó tó n wọ̀lé lábélẹ̀ ní Ìpínlẹ̀ Èkìtì lè gbé péélí sí i

16.00 ÀWỌN IŞÉ ÀKÀNŞE TÓTI DI ÀKÓTÌ

- Ilé-işé Ayèwé-owó-wò Àgbà şe àkíyèsí pé àwọn işé àkànşe tí a ti kòtì tẹ̀lẹ̀ni işé ti gbérasọ lórí wọn báyí. Yàtò sí ànfààní tí şíşẹ àwọn işé yìi á mú bá ọ̀rò-ajé Ìpínlẹ̀, owó gegere tí àiparí àwọn işé naa lásìkò yòò gbé lérí yòò jẹ ẹ̀rù nílá fún Ìpínlẹ̀ lójọ iwájú. Nítorí nàà, kí Ìjọba şakitiyan láti parí gbogbo işé àkànşe tó wà nílẹ̀.
- **A dábàá pé:**
 - (i) Ọ̀jà tí wọn ó ti maa ta àwọn èyàaraokò àti irin-işé tó wà lóna Pólì ni kí wọn fún àwọn tí yòò máa tajà níbẹ̀ láti kó fúnra wọn.
 - (ii) Kí a ya iye kan sọtò nínú ètò ìşúná Ìjọba láti fi parí àwọn işé àkànşe tí wọn kò tii parí.

17.00ÀWỌN ÈKA ILÉ-ÌŞÉ ÌJỌBA TÍ A KÒ ŞE ÀYÈWÒ ÌWÉ ÈTÒÌNÁWÓWỌN

- Pèlú gbogbo àríwísí tí a ẹ nínú ìwé àbájáde àkọólẹ̀ Ilé-ìşé Ayèwé-owó-wò Àgbà, ìwé ètò ìnawó àwọn èkà Ilé-ìşéÌjọba wọnyí ni a kò ì tii yèwò.
- (i) State Universal Basic Education Board (Àjọ tó n şetò Èkó Alákòbèrè)
- (ii) Ekiti State Electricity Board (Àjọ tó n şetò iná-mònàmóná)
- (iii) Ekiti State Water Corporation (Àjọ tó n şetò omi-èrọ)
- (iv) Fountain Holdings Ltd (Ilé-ìşé Aládàáni ti Ìjọba)
- (v) Ekiti State Housing Corporation (Àjọ tó n şetò Ilé)
- (vi) Ekiti State Sports Council (Àjọ tó n şetò Eré Ìdàrayá)

18.00ÀWỌN OHUN TÓ N FÉ ÀMÓJÚTÓ NÍ ILE- İŞÉ AYÈWÉ-OWÓ-WÒÀGBÀ TI ÌPÍNLÈ ÈKÌTÌ.

- i. Ìdánilékọ̀ọ̀ àti Ìdàgbàsókè àwọn ọ̀şìşé
- ii. Ètò ìnawó.
- iii. Òfin Ayèwé-owó-wò
- iv. Ọkọ̀ àfişìşé
- v. Ilé-ìşé(Ófìsì) fún àwọn ọ̀şìşé
- vi. Ipò tí àwọn ọ̀şìşé wà

19.00GBÈSÈLÓRÍ ỌKỌ̀ TÍ ÌJỌBA GBÉ FÚN ÀWỌN OLÓŞÈLÚ TÓ TI KÚRÒ LÓRÍ ÀLÉÉFÀ.

- Iye owó tó dín díẹ̀ ní Ọ̀dúnrún lé m̀erìnlélógbòn MílìònùNáírà(N333,701,122.62) ni gbèsè tówà nílè lóri ọkọ̀ tí ìjọba gbé fún àwọn olóşèlú nàà. Ìmòràn fún Ìjọba ni pé kí wón maa yọ owó nàà lóşoşù nínú owó-ọşù àwọn tó şì di ipò ọşèlú mú nínú ìşèjọba tó wà lóri àlèéfà láti lè san iyókù owó nàà padà.
- Àwọn tí kò şì di ipò ọşèlúkankan mú nínú ìşèjọba tó wà lóri àlèéfà ni kí wón yọ iyókù owó tí wón jẹ nínú owó gbà-má-bínú tí Ìjọba şì jẹ wón.

20.00 ÌṢÀKÓSO PÀFÍLÌỌNÙ (PAVILION) NÍ ỌNÀ ÌYÌN TUNTUN

- Owó tó n wólé láti Pàfílìọ̀nù Ìjọ̀ba ni a ẹ̀ àkíyèsí pé wọn kò san wólé sí Ófíìsì Ilé-işẹ̀ tó n şètò ináwó Ìjọ̀ba (Accountant General's Office), kò sì jẹyọ̀ nínú Ìkànnì SIRS (SIRS Portal).
- Àwọn ìwé rìsítì tí wọn fí n gbowó lówó àwọn tó n lo sọ̀bù tó wà ní Pàfílìọ̀nù nàà tí Olùsakóso ètò ináwó Ìjọ̀ba (DFA) sọ̀ pé wọn kò mò nípa rẹ̀ ni a kò rí fún àyẹ̀wò.

21.00 ILÉÌTURA TI ÌJỌ̀BA

- Ìwáádì tí Ilé-işẹ̀ Ayẹ̀wé-owó wò Àgbà ẹ̀ fihàn wípé àwọn èniyàn kan n gbé ní Ilé Ìtura Ìjọ̀ba láisan owó sí àpò Ìjọ̀ba láti gbé ọ̀rò-ajé Ìpínlẹ̀ yíí lárugẹ̀.
- Ilé-işẹ̀ yíí ẹ̀ àkíyèsí pé, pèlú gbogbo Ilégbèè tó wà nínú ọ̀gbà Ilé Ìjọ̀ba àti gbogbo ohun mèmèrè tí wọn ẹ̀ sínú rẹ̀, tí kò sì sí ẹ̀ni tó n gbé ibẹ̀, ọ̀pọ̀ àwọn àlejò Ìjọ̀ba ni wọn n gba Ilé-ìtura Aládaáni fún tí wọn sì n san owó gegere síbẹ̀.

Daniel . A Kayode (FCNA,FCFIP,ACTI)
FRC/2014/ANAN/00000010277
Auditor-General,
Ekiti-State.